

S I K O L Y

Emberek! Riadó!

Bakancsosok masíroznak a Gelért Szálló előtt. Radnóti-könyveket égetnek az utcán. Magyar náci kórusban éltetik a foci pályán Hitlert, szabályos karlendítéssel. Horthy-szobrot avatnak a templomban. Csatóry csendőrt dicsőítik mai követői. Hiába ír indulatos levelet az Egyesült Államok elnöke, a világháború győztes koalíciójának egyik jogutódja – semmi. Neki sem válaszolnak.

És félek, nekem sem fog senki. Nem üvölt az ellenzék – se közösen, se külön-külön. A magyar kormány, a parlament is hallgat. A szenny itt folyik az utcán, előtünk. És az emberek még az orrukat sem fogják be. Hol vannak a bátrak? Az antifasiszták, a demokraták, a tisztességes papok, a rendes, jó emberek? Azok, akik valaha tanultak a szolidaritásról, az ellenállás lelkesítő kézfogásáról? Akik fiatalon elénekelték egy

szívben született, régi dallamot? Hol vannak a tiltakozó százvezrek, milliók?!

Miért nem ébred fel a politikai homokba temetett fejekben a valaha megtanult induló?

A fasizmus – fasizmus! A náci nem kaphatnak felmentést! Hitler, Horthy, Csatóry neve egyet jelent a borzalommal, a halállal. Radnóti könyveinek elégetése több, mint justizmord, az emberi szellem, a kultúra megtagadása.

A politika csöndje a zavar hallgatása. A némaság ma cinkos együttműködés! Beleegyezés?

Hazám, állj meg! Ez már nem az utolsó figyelmeztetés! Ez már maga a tűz!

Ember! Ha még nem égtél el, tiltakozz! Nincs több ép pillanotod!

Benedek István Gábor

„Hajrá, magyarok! Vesszenek a nyilasok!”

A Józsefvárosi pályaudvar átépítésével emlékhelyet és oktatási központot hoz létre a kormányzat a holokauszt hetvenedik évfordulója alkalmából. A Sorsok Házát a tervek szerint jövő áprilisban adják át.

Ide, a használaton kívüli pályaudvarhoz szervezett tüntetést a Jobbiktól is jobbra álló, görög neonáci mintára szervező Magyar Hajnal (amely indulni készül a parlamenti választáson). A „holokausztipar elleni” rendezvényen többek között az egyik gárdaszervezet, a Jobbikkal meglehetősen hűvös viszonyban lévő Magyar Nemzeti Gárda is képviseltette magát.

A tüntetés csendesebb időszakában némelyek átkiabáltak, hogy „Mocskos zsidók!”, mire a túloldaltól jött a kórus: „Hajrá, magyarok! Vesszenek a nyilasok!”

A rendezvény után kisebb fizikai atrocitás történt.

Czene Gábor / NOL – részlet

A magyar zsidók érzik legkevésbé biztonságban magukat

Továbbra is eleven a gyűlölet sok európai országban, a zsidókat gyakran érik támadások szóban, tettben, virtuálisan és a politikában is – derül ki az EU alapjogi ügynökségének (FRA) vizsgálatából, amelyben öt és fél ezer európai polgárt kérdeztek meg az unió nyolc tagállamában.

Az 5500 megkérdezett mind zsidó. Arról faggatták őket, hogy éreznek-e valamilyen diszkriminációt, érik-e őket támadások származásuk, vallásuk, esetleg Izraelhez való kötődésük miatt. A jelentés azt is megmutatja: Magyarországon érzik legerősebben az érintettek, hogy a politika oldaláról számíthatnak fenyegetésre, és a legtöbben itt fontolgatják, hogy elhagyják hazájukat, mert zsidóként nem élhetnek biztonságban.

A vizsgálat alapján az FRA ajánlásokat tesz a tagállamoknak a diszkrimináció megszüntetésére, a gyűlöletbűn üldözésére. Egyebek közt azt javasolják, hogy hozzanak létre különleges rendőri egységeket, amelyek az interneten dúló antiszemita gyűlölet ellen képesek fellépni.

Kiderül a felmérésből, hogy a legtöbb fizikai támadás azokat a zsidókat éri, akiknek a hazájában sok muzulmán bevándorló él (Franciaország, Belgium, Svédország, Egyesült Királyság).

Ezekben az államokban támadják a zsidókat a palesztinok „védelmében”. Angliában vagy Svédországban baloldali alapon álló szélsőségesek is részt vesznek antiszemita akciókban. Azokat az igaztalan általánosításokat, amelyek szerint „az izraeliek ugyanúgy bánnak a palesztinokkal, mint a náciak a zsidókkal”, az antiszemita támadások közé sorolják, és az érintettek így is érzékelik. A vizsgálat arról is beszámol, hogy az országok többségében a zsidók úgy érzik: valamilyen módon rejtőzködniük kell, nem viselhetik identitásuk külső jegeit (kippa, Dávidcsillagos ékszer stb.). Azokban az országokban, ahol sok a közel-keleti bevándorló, elkerülnek a muzulmánok lakta negyedeket.

Magyarországon a szélsőjobb a zsidógyűlölet fő centruma. Az 528 magyarországi megkérdezettnek 79 százaléka állította ezt. Három államban: Magyarországon mellett Franciaországban és Belgiumban érzékelik úgy az ott élő zsidók, hogy az utóbbi öt évben határozottan erősödött az antiszemita izmus. „Egyre reménytelenebb az antiszemita elleni küzdelem” – mondta a kérdezőknek egy 60 felet-

ti magyar nő. Ezekben az országokban válik közhellyé a hamis állítás, miszerint „a zsidóknak túl nagy hatalmuk van, ők a felelősek a gazdasági válságért, a holokauszt felfújói ügy, és a zsidók ezt anyagilag kihasználják”.

Az összes vizsgált államban elenyésző a sportrendezvényeken tapasztalható antiszemita izmus – Magyarország itt is kiugróan teljesít. A vizsgálat szerint a holokauszttagadás is Magyarországon a legerősebb. Egy negyvenes magyar férfi azzal világította meg a hazai állapotokat, hogy elmondta: „A politikusok felelőssége fontos. Ha ők eltűrik az antiszemita izmust, akkor az növekedik, különösen, amikor bűnbakra van kereslet.”

A vizsgálat arra is rávilágít, hogy a gazdasági bajok, a munkanélküliség az antiszemita szélsőség táptalaja. Ezt jól látják az érintettek is. Egy magyar férfi (60–69 között) így magyarázta ezt: „Ha az ország gazdasági és társadalmi helyzete javul, talán az antiszemita izmus is csökken majd. Ám sajnos van egy másik elem, ami befolyásolhatja az állapotokat, ez pedig a növekvő romagyűlölet. (...) Reménytelenül fellelő a butaság, az előítélet és a szegénység ellen.”

Magyarországon alig számolnak be tényleges fizikai atrocitásokról, az utóbbi időben kevesebb zsidó intézményt, temetőt ért vandál támadás. Ezzel együtt a megszólalók veszélyben érzik magukat és családjukat, és meglepően sokan (48 százalék) fontolgatják éppen emiatt a kivándorlást.

A verbális támadások terepe

A kutatók nyolc államot vizsgáltak: Belgium, Egyesült Királyság, Franciaország, Lettország, Magyarország, Németország, Olaszország, Svédország. Romániában is készült vizsgálat, de a kevés válaszadó miatt nem számították be az így kapott eredményeket. Magyarország az első három ország között van az antiszemita agressziótól való félelem tekintetében. Ez a felmérés nem az antiszemita jelenségek tudományos kutatása, hanem arról szól, hogy az adott országokban élő zsidó közösségek hogyan értékelik, érzékelik ezt. És azok nyilatkoztak az interneten, akik akartak, tehát valamilyen módon érintettek, el akarják mondani az élményeiket – mondta kérdésünkre Kovács András szociológus, a Közép-európai Egyetem tanára. Kovács professzor részt vesz a kutatás további értékelésében és feldolgozásában.

Két dologra figyelmeztet: azokban az államokban, ahol erős az iszlám szélsőségesek oldaláról a fizikai fenyegetés, más a veszélyérzet, mint ott – ilyen Magyarország –, ahol elsősorban a verbális erőszak dúl. A politika szerepe az antiszemita izmus erősödésében kiemelkedő Magyarországon a felmérés szerint. Ennek Kovács András szerint az oka az, hogy egyedül nálunk van parlamenti frakciója egy nyilvánvalóan antiszemita pártnak. Ez erős félelmeket gerjeszt.

Miklós Gábor / NOL

„Új, meglepő hangok Budapesten”

A Spiegel Online német hírportál a Sorsok Háza nevű holokauszt-emlékhely létrehozásának tervéről közölt beszámolót. A holokauszt-megemlékezés Magyarországon: egy múzeum a halott gyermekeknek című cikkben a szerző, Keno Verseck a Józsefvárosi pályaudvarra tervezett emlékhellyel kapcsolatban kiemelte, hogy a kormány a zsidó közösséggel együtt és Izrael részvételével ország-szerte megemlékezéseket és zsinagógák felújítását tervezi a holokauszt 70. évfordulója alkalmából, és támogatni kívánja az emlékezetkultúrát a közintézményekben.

Ezek „új, meglepő hangok Budapesten”, hiszen „az a hír járja, hogy az Orbán-kormány ártalmatlan színben tünteti fel Magyarországot fasisztábarát múltját, kacérkodik a szélsőjobb oldali szavazókkal, és nem határozottan el elég határozottan az antiszemita izmustól” – írta a Spiegel Online szerzője. A kormány „a jelek szerint szeretne végre megszabadulni ettől az arculattól” – tette hozzá.

Kiemelte: a rendszerváltás óta egy kormány sem támogatta olyan mértékben az emlékezést a holokausztra, mint ahogyan most tervezik.

Forrás: MTI/STOP

Kármán Györgyre emlékeztek Újpesten

Az ORZSE Liturgia és Kántor Szakának megalapítójára, Kármán Györgyre emlékeztek halálának 5. évfordulóján az újpesti zsinagógában. A kerületi önkormányzat és az egyetem közös rendezésében megtartott délutánon az előbbiekről *Hollósi Antal* országgyűlési képviselő, *Molnár Szabolcs* gazdasági, kulturális és oktatási alpolgármester jelent meg. Külön köszönet illeti a támogatásért *Wintermantel Zsolt* polgármestert, *Máté György* körzeti elnököt, *Szerdócz Ervin* rabbihelyettesét és *Braun Kátiát*.

Schöner Alfréd emlékezik

A koncert moderátora *Schöner Alfréd* főrabbi, az egyetem rektora volt. A hangverseny Solti Sívisszijével kezdődött, amelyet kántortanárok és kántorok adtak elő, azaz *Biczó Tamás*, *Fekete László*, *Király László*, *Klein Ervin*, *Mányi-Szabó Ferenc*, *Szántó-Várnagy Ádám*,

Zucker Immanuel és *Vencel György*. Közreműködött a MÁV Szimfonikus Zenekar, vezényelt *Héja Domonkos*, a Magyar Állami Operaház karmestere.

Ezt követően *Schöner Alfréd* köszöntötte a hallgatóságot, illetve a Kármán családot. A program filmvetítéssel folytatódott, ahol Kármán György mesélt gyermekkoráról, családjáról, munkatáborban elpusztult édesapjáról.

Ezután *Ravel-Kerekes Kádisa* hangzott el, *Fekete László* megrendítő erejű tolmácsolásában. Majd ismét egy filmbejátszás következett, ahol a Tanár úr zenei tanulmányairól, később frissdiplomás zongoraművészként első munkahelyéről, a Magyar Televízióról beszélt, ahol zenei szerkesztőként kezdett dolgozni. Később munkatársa, *Horváth Ádám* mesélt első élő tévés színházi közvetítésükről, *Kodály Hányjáról*. Ezután felcsendült a műből az Intermezzo a MÁV Szimfonikusokkal, dinamikus, feszes tempóban.

Egykori tanítványa, *Székyhidi Hajnal* operaénekes egy jiddis dallal emlékezett, amely egy zsidó kislányról szól. A kivetítón egykori tanárának fotóját láthatta a közönség. Igazán meghatató pillanatok voltak.

Ezután ismét egy filmbejátszás következett, amely Kármán György munkásságának legfőbb állomásait mutatta be.

Zucker Immanuelnek, a Kántor Szak óraadó tanárának tanítványai, *Gál Áron* és *Gáspár Miksa* egy Finkelstein-számot adtak elő, fergeteges sikerrel.

A koncert további részében *Dobszay Péter* orgonaszólistája, *Fekete László* és *Zucker Immanuel* kántorszólistái állítottak méltó emléket a kiváló pedagógusnak, példamutató embernek.

Sz. H.

Ferenc pápa: Újítsuk meg a zsidó néppel való szolidaritásunkat!

A 75 évvel ezelőtti zsidóellenes náci pogromok, a Kristályéjszaka áldozataira emlékezett a pápa imájában a Szent Péter téren összegyűlt hívek előtt. Imára hívott fel a katolikus egyház feje a Fülöp-szigeteki tájfun áldozatait is.

„Imádkozunk Istenhez, hogy az elmúlt dolgokra való emlékezés segítsen mindig ébernek lennünk a gyűlölet és az intolerancia minden formájával szemben” – mondta *Ferenc* pápa Úrangyala-imájában a több tízezer egybegyűlt előtt. „Újítsuk meg a zsidó néppel való szolidaritásunkat és közelségünket” – hívott fel az egyházfő.

A Kristályéjszakán, 1938. november 9-én este felülől szervezett és a népharag spontán kitörésének beállított pogromok kezdődtek a náci Németországban és a birodalomhoz csatolt Ausztriában. A több napig tartó pogromsorozatban szétverték és kiraboltak több ezer üzletet és megrongáltak nagyjából ezer zsinagógát és más zsidó vallási épületet. A pogromoknak több mint száz halálos áldozata is volt, 30 ezer férfit pedig koncentrációs táborokba hurcoltak.

Ferenc pápa megemlékezett az előző két napban a Fülöp-szigeteken tomboló, rendkívüli erősségű Haiyan tájfun áldozatairól is, csendes imára szólítva fel és segítségnyújtásra buzdítva. A helyi hatóságok szerint a természeti katasztrófa halálos áldozatainak száma meghaladhatja a tízezret.

MTI

Keressen meg minket, ha:

- motivációs levelet kell írnia,
- állásinterjúra készül,
- előléptetést szeretne,
- előléptették, de túl nagy a feladat,
- vállalkozás indítását tervezi,
- nehezen megy a vállalkozása,
- bővíteni akarja cégét.

Az első beszélgetés ingyenes.

www.hotan.hu

PROFESSIONÁLIS TANÁCSADÁS

honig@t-online.hu

Afganisztán utolsó zsidója

Zablon Simintov szőnyegkereskedő és vendéglátó Kabulban él. A férfi arról híres, hogy ő az utolsó zsidó Afganisztánban.

Az 1959-ben, Türkmenisztánban született férfi Kabul utolsó épen maradt zsinagógájának a gondnoka. Az Üzbegisztánban élő legközelebbi rabbitól kapott engedélyt a kóser vágásra, ám nemrég bejelentette, hogy saját éttermét márciusban bezárja, mert alig van már vendége, és a szállodák sem rendelnek tőle.

Zablon Simintov 2005 óta maradt egyedül zsidóként Afganisztánban, amikor *Ishaq Levin*, akivel gyűlölték egymást, 80 éves korában elhunyt. Kettőjük kapcsolatáról *Kabbala Ka-*

Nem számíthat minjána

bulban címmel 2006-ban dokumentumfilm is készült. A két zsidó férfi egy házban lakott, ám tíz éven át nem álltak szóba egymással.

A borát feketén áruló *Zablon* azzal vádolta a másik férfit, hogy áttért az iszlámra, míg az amuletteket áruló *Ishaq* azt terjesztette, hogy az emeleten élő *Simintov* lepaktált a tálibokkal.

Simintov családja Izraelben él, ám ő nem óhajt csatlakozni hozzájuk, mivel ragaszkodik ahhoz, hogy a vallási hagyományokat, ha egyedül is, de tovább ápolhassa Kabulban. A férfi számára a vallási előírások betartása nem könnyű, mégis kitaró ősei földje mellett.

(Forrás: nol.hu)

Jerusalem Post: Kitüntetés járna Németh Miklósnak

Németh Miklós volt miniszterelnököt méltató írást jelentetett meg a *Jerusalem Post* című angol nyelvű lap *Jorám Dorinak*, *Simon Peresz* államelnök stratégiai tanácsadójának a tollából. „A szavahihető ember” című írás szerint az 1988 és 1990 közötti magyar kormányfő olyan

Németh Miklós

(Fotó: ZAOL.HU)

érdemeket szerzett a szovjet zsidók Izraelbe vándorlásának segítségével, amelyek alapján bármilyen zsidó vagy izraeli kitüntetést megérdemel.

A cikk szerint Magyarország még a Szovjetunió előtt, 1988-ban helyreállította az 1967-ben megszakított diplomáciai kapcsolatokat Izraellel, ezért a Zsidó Világkongresszus (WJC) akkori vezetői magyar segítséget kértek, amikor hiába próbáltak találkozót kieszközölni a szovjet főtitkárnál, *Mihail Gorbacsov*nál a szovjet zsidók kivándorlása érdekében.

Németh Miklós ekkor személyesen fordult *Gorbacsov*hoz, akit régről ismert, és aki meg is ígerte, hogy találkozik a nemzetközi zsidó szervezet vezetőivel. Később mégis elhalasztották a megbeszélést. Ekkor a magyar miniszterelnök ismét segített, és személyesen győzködte a szovjetek első emberét.

Gorbacsov végül beleegyezett, de mivel még nem voltak diplomáciai kapcsolatok Izraellel, ragaszkodott ahhoz, hogy egy harmadik állam közvetítésével történjen a zsidók kivándorlása – írta a cikkben *Jorám Dori*. A Malév és az El Al ekkor már rendszeresen járt Budapest és Tel-Aviv között, úgyhogy *Németh Miklós* segítségével Budapest érintésével indult meg a zsidók exodus-a a kilencvenes évek elején.

A magyar miniszterelnök később még egyszer bebizonyította segítőkészségét, amikor terrorveszélyre hivatkozva a Malév igazgatója leállította a kivándorlójáratokat. A hírre éjjel az irodájába rendelte a légitársaság vezetőjét, menesztette, és visszahívta hivatalába elődjét azzal az utasítással, hogy másnap zavartalanul tovább kell folytatni a légitököledést Izraellel – olvasható a cikkben.

Mint kiderült, a Malév igazgatója azért próbálta terror ürügyén megszakítani a forgalmat, mert a cég három vezetője a magyar titkosszolgálat igazgatóhelyettesével együtt egy amerikai légi vállalat alapításán dolgozott, és át akarták adni ennek a cégnek a lehetőséget, mert komoly bevételt reméltek a szovjet zsidók szállításából – írta a *Jerusalem Post*.

Jorám Dori megkérdezte *Németh Miklóst*, miért segített Izraelnek, mire a volt miniszterelnök azt válaszolta: szavát adta, és mindig megtartja ígéretét.

MTI

IZRAEL

Hadilábon állt a Tórával az országos főrabbi

Az alábbi cikket ugyan az Izraeli Színes oldalon kellene közölnünk, de hát végül is a fekete is egy szín...

Letartóztatták *Jona Metzger*t, Izrael korábbi askenáz főrabbiját. A vád szerint egy egymillió dollár értékű vesztegetési, pénzmossási és csalási ügy aktív résztvevője volt, miközben betöltötte hivatalát.

Pénzzel és egyéb javakkal vesztegettek meg *Jona Metzger*t, Izrael korábbi askenáz főrabbiját – írta a *Jewish Daily Forward* nevű izraeli hírportál. A volt főrabbit (akinek tízéves mandátuma idén járt le) több hónapos vizsgálatot követően tartóztatták le, a Petah Tikva-i bíróság kilencnapos őrizetet írt elő számára.

Orbán Viktor vendégségben a Chabadnál. A háttérben Metzger főrabbi

Az izraeli rendőrség csalásokkal foglalkozó osztálya szerint Metzger még askenáz főrabbiaként fogadott el pénzbeli és egyéb javakat – több millió sékel értékben – különböző nonprofit szervezetektől, cserébe nekik kedvező döntéseket hozott. Azzal is vádolják, hogy megpróbált tanúkat elhallgattatni, valamint a jelentések szerint megpróbált beavatkozni a vele kapcsolatos rendőrségi vizsgálatba is.

*Metzger*t júniusban kikérdezték az ügyrel kapcsolatban, amikor véget ért a 2003-tól tartó megbízatása – azóta házi őrizetben volt.

Mazsihisz / BPI / Index / Kol Jisráél

IZRAELI

SZÍNES

A legnagyobb élő héber költő elküldené az ifjúságot

Natan Zach a ma élő legnagyobb, héber nyelven alkotó költő. A 83 éves mester azonban nemcsak verseivel, hanem időnként kétes értékűnek tartott kijelentéseivel is felhívja magára a figyelmet.

A *Jediot Aharonot* legutóbbi hétfői irodalmi mellékletében, a „Sivá jámim”-ban („Hét nap”) közölt interjújában az izraeli társadalom aggasztó jelenségeivel foglalkozott, kitérve a fiatalság egyre nagyobb mérvű külföldi munkavállalására, sőt, sokuk kivándorlására. Az idősebb nemzedékben megütközést kelt, hogy nem is kevesen éppen Németországban keresik boldogulásuk lehetőségeit.

„Menjetek. Menjetek, telepedjétek meg ott, ahol a legjobbnak ítélik a jövőtök kilátásait. Igen, akár német földön is! Ha itthon nem tudtok munkát találni, ha egzisztenciátok itt egyre bizonytalanabb, ott pedig nagyobb a biztonság, ám menjetek Európába, települjétek meg Berlinben. El innen!” – olvasható az idős költő üzenete az ifjúságnak.

A riport vihart kavart az izraeli közvéleményben. *Simon Ochajon* képviselő (Likud) a közoktatási miniszternek küldött levelében máris Zach műveinek törlesztését követeli az izraeli irodalomtankönyvekből.

Az adható legnagyobb elismeréssel, az Izrael-díjjal kitüntetett költő megnyilatkozása annál is inkább megdöbbentő, mert Zach hatéves gyerekként családjával éppen Berlinből menekült el 1936-ban.

Nem ez volt az első vitás kijelentése. Az ország zsidó lakosságának mintegy felét kitevő keleti szefárdokat sikerült végig sértenie, amikor kultúrájukat, hagyományait az európaiakénál alacsonyabbnak ítélte. Egy 2010-ben, a TV 10-ben adott interjúban így nyilatkozott: „Az izraeli lakosság egyik része a legmagasabb kultúrkörből érkezett, a másik része pedig a barlangokból” – amivel a marokkói eredetű zsidóságra célozott.

Zachot ezért sokan – nem csak a keleti származásúak – rasszizmussal vádolják. Zach megítélése ugyanakkor igencsak ellentmondásos. Tehetségét és tudományos munkásságának értékét senki sem vitatja. Az yneten, a *Jediot Aharonot* internetes portálján nemrégiben végzett felmérésen beválasztották a 200 legnagyobb izraeli közé.

Zach az idézett interjúban mégis idegennek nevezte magát a zsidók országában.

A közoktatási minisztérium a Simon Ochajon képviselőnek küldött válaszában (aki egyébként Marokkóban született egyetemi tanár) közölte: levelét továbbítják a miniszternek, de a minisztérium tiszteletben tartja a véleménynyilvánítás szabadságát.

Halmos László, Rehovot

Akárcsak idehaza: vaddisznók Haifán

Az észak-izraeli Haifa városában újabban többek háziállatként tekintenek a vaddisznóra.

Több tucat ház udvarában váltak mindennapos vendéggé a Kármel-hegységből belátogató állatok, akiket a helyiek rendszeresen etetni kezdtek – írta a *Maariv*.

Háziállatok Haifán

A vaddisznók már évtizedekkel ezelőtt megjelentek Haifán, félelmet keltek és árokot okoztak a lakosoknak, de az utóbbi időben a helybeliek gondoskodni kezdtek róluk háziállatként, és valósággal megszelídítik őket.

Jair Veisz városi tisztviselő állatorvos szerint súlyos csapásról van szó, mert veszélyes lehet, hogy a vadállatok már nem félnek az emberektől.

A haifai hatóságokhoz befutó panaszok egy része az olyan szomszédok elen íródott, akik „háziastíják”, nevelgetik a vadakat, amit veszélyei miatt súlyos vétségnek tekintenek a városvezetés. Kaptak fényképfelvételt olyan szomszédokról, aki egyszerre eteti az udvarában békésen együtt élő macskákat és vaddisznókat, az állatorvosok láttak kertben böklászó domesztikált vadakat, sőt, egy kihívott ellenőr egy lakásba befogadott vaddisznót is talált.

A hatóságok a tudomásukra jutott esetekben befogják és a lakott településtől távol szabadon engedik az állatokat. Arra kéri Haifa lakóit, hogy közölkéj velük, ha a városban vaddisznót látnak.

MTI

Megbánták...

Visszaütötte a kitüntetett egyiptomi férfi egyik családtagja a rokonának odaélt Világ Igaza elismerést.

A díj most először jutott egyiptominak: posztumusz kapta meg a Berlinben letelepedett orvos, Mohamed Helmy és német menyasszonya, későbbi felesége, Frieda Szturmann, akik „együtt munkálkodtak a náci Németország szívében, a holokauszt csúcspontjában egy zsidó család megmentésén” a Jad Vasem közleménye szerint. A férfi 1982-ben, a nő 1964-ben halt meg.

Helmy családjának egyik tagja kairói otthonában beszélt az AP amerikai hírügynökségnek az elutasításról. „Ha bármely más ország kínált volna fel kitüntetést Helmynek, örültünk volna neki” – mondta *Mervát Haszan*, Mohamed Helmy unokaöccsének a felesége. A családot „nem érdekli” az izraeli kitüntetés, mivel Egyiptom és Izrael viszonya – a békeszerződés ellenére – továbbra is ellenséges.

„Tisztelem a judaizmust mint vallást, és tisztelem a zsidókat – tette ugyanakkor hozzá. – Az iszlám elismeri a judaizmust mennyei vallásként.” A továbbiakban azt fejtegette, hogy „Helmy nem egy bizonyos nemzetiséget, fajt vagy vallást szemelt ki, hogy azt segítse”, és „pácienseit arra való tekintet nélkül kezelte, hogy kik ők”.

Az 1922-ben Németországba települt egyiptomi orvost 1937-ig foglalkoztatta a berlini Robert Koch Intézet, akkor a náci rezsim elbocsátotta. „Nem tartozván az árja fajhoz, dr. Helmy diszkrimináció áldozata lett, nem volt joga a közegészségügyi rendszerben dolgozni, sem pedig elvenni német menyasszonyát” – olvasható a Jad Vasem közleményében, amely szerint a férfit 1939-ben – más egyiptomiakkal együtt – letartóztatták, de a következő évben egészségügyi okokból szabadon engedték.

A kitüntetés indoklása szerint Mohamed Helmy és Frieda Szturmann egy zsidó család négy tagját bújtatta, akiknek így sikerült túlélniük a népiirtást. A háború után e családnak az Egyesült Államokba emigrált tagjai írtak a német szenátusnak a Helmy-Szturmann pár szerepéről megmenekülésükben. Ezek a berlini levéltárak által kiadott levelek nemrég eljutottak a Jad Vasembe.

MTI

Palesztin sört isznak Izraelben

Miközben a világ arab-izraeli konfliktusról beszél, Tel-Avivban békésen német sörrünnep zajlott. A világon sok helyen vették át a német Oktoberfest hagyományát. Különös módon még Palesztinában is fegyverszünetet kötnek a neves esemény erejéig.

Az izraeli fiatalok kék-fehér kocás asztalterítéssel megterített asztaloknál ültek, és eredeti bajor és német együttesek fellépésével ünnepelték a német sört.

Joggal vetődik fel a kérdés, hogy mit keres egy ilyen ünnep pont Izraelben. Erre egyetlen válasz lehet: ahogy a mai Németország nem egyenlő a náciizmussal, úgy Izrael Állam sem agresszor.

Ezt is megértük... Szaúd-Arábia együttműködik Izraellel

Az Arab-félszigeten elterülő sivatagi királyság, a szunnita irányzat legradikálisabb vahabita hagyományait konzerváló Szaúd-Arábia – legalábbis a kulisszák mögött – együttműködik Izraellel az iráni fenyegetés elhárításában.

Miután a szaúdi szunnita irányzat kibékítetlen ellentétben áll a főként Irán által képviselt síita irányzattal, a két ország között igen feszült a viszony. Annyira feszült, hogy a sivatagi királyság még iráni rakétatámadással is kénytelen számolni.

További nyomos ok a farkasszemet nézésre: míg Irán az Egyesült Államokat előszeretettel nevezi „Nagy Sátánnak”, addig a szaúdi királyi ház hosszú évtizedek óta Amerika egyik leghűbésszövetségese. A két országnak területi vitái is vannak egymással szemben néhány, a Perzsa-öbölben fekvő kicsiny, de kőolajban gazdag szigetért.

Az utóbbi időben talán az „ellenségem ellensége a barátom” filozófiát illetti át a gyakorlatba Szaúd-Arábia, amikor egyre közelebbi kapcsolatot keres Izraellel.

Előkerült a világ eddigi legrégebbi zsidó imakönyve

A 9. századból származó zsidó imakönyv került elő egy bibliai gyűjteményben; az ötvenoldalas könyvecskét Jeruzsálemben találták meg. A bézs színű imakönyvet a radiokarbonos vizsgálat szerint 840 körül készítették. A felfedezést bejelentő Green Collection közölte, hogy a könyv 300–400 évvel megelőzi az eddigi legkorábbi ismert toratekerest, és akár fontos kapcsolódási pont lehet a holt-tengeri tekercsek és a középkori judaizmus között. A könyv ötven lapból áll, 10 centiméter széles és 11 centiméter magas, archaikus héber nyelven íródott, s babiloni magánhangzójeleket tartalmaz. *Jerry Pattengale*, a kutatást végző Green Scholars Initiative vezetője szerint először a pergamen fedőlappját készíthették el, majd ezt követték a belső lapok. Az imakönyv hat részből áll, s olyan témákkal foglalkozik, mint a zsidó apokaliptika vagy a széder, azaz a peszách estéje, míg az első fejezetben száz zsidó áldás található. A könyvet várhatóan 2015-ben teszik közzé.

Múlt-kor

Megint egy elveszett törzs...

Jóváhagyta újabb 899, magát az elveszett zsidó Menásse törzs leszármazottjának tekintő indiai bevándorlását az izraeli kormány – jelentette a *The Times of Israel* című angol nyelvű hírportál.

Az 1980-as évek óta mintegy kétezen költöztek Izraelbe az északkelet-indiai Manipur és Mizoram államok azon lakói közül, akik a tíz elveszett zsidó törzs egyikének,

Menásse leszármazottainak tekintik magukat, akiket az asszír birodalom űzött el Izrael területéről több mint 2700 évvel ezelőtt.

Indiában körülbelül 5-7 ezren szeretnének közülük bevándorlási engedélyt kapni. A már jóváhagyott tömeges Izraelbe költözés után is több ezren maradnak hátra, akik a jeruzsálemi kormány engedélyére várnak.

Az izraeli rabbinátus elismeri ugyan az Indiában élő úgynevezett Bné Menásse csoport zsidó származását, de hosszú elszigeteltségük miatt csak a judaizmus formális felvétele után lehetnek teljes jogú tagjai a zsidóságnak.

Izraelbe költöztetésüket nem állami szervek intézik, hanem egy Savéj Jiszráél nevű nonprofit alapítvány, amely megismerteti őket az ortodox vallási tanokkal és segíti a zsidó vallás hivatalos felvételét.

MTI

szeged.hir24.hu

Sírni mentem, és bejött!

A kis Spinozában a kis *Vári Éva* 10 év után ismét előadta a *Rose* című darabot. A magyarországi bemutató 2002-ben volt a Budapesti Kamaraszínházban, a színművet akkor is, most is *Ilan Eldad* rendezte. Megjegyzem, az ősbemutató sem a középkorban volt, hanem 1999-ben Londonban.

A törekeny alkatú, ám tehetségre nézve óriás színész nő már előbb elkezdte a művet átélni, mint a közönség. Amikor helyet foglalunk, ő már a színpadon ül egy padon, mellette a retikülje. Lábán az elmaradhatatlan tűsarkú, és homlokát ráncolva, fejét lehajtván jelzi, hogy ő már belülről sír.

Első szava, hogy süvét ülök, első mozdulata, hogy leveszi a magas sarkút, és egy vastag zoknit húz, hogy elkezdhesse az élete történetét. Melyet nem csodálom, hogy el akar mesélni, mert vele minden megtörtént, ami a zsidókkal a 20. században megtörténhetett. És mindent magába sűrített, ami egy nővel, anyával, leánnyal csak megtörténhet. A gyerekkorát egy kis ukrain faluban töltötte, akkor, amikor még nem volt óronyuk az égen. De neki ezt nem mondták meg, pedig ennek tudott volna örülni. Hármán voltak testvérek, apja sokáig betegeskedett. A rabbi minden héten meglá-

together. Végül nem a betegségében halt meg, hanem mert ráesett a szekrény, ami tele volt gyógyszeres üvegekkel.

Érdemes a történettel folytatnom? Nekem hiányzik a szavak mögött Vári Éva. Elmondva sem nem megrázó, sem nem humoros, sem nem szívszorító. Ahhoz, hogy érzékeltetni tudjam a varsói gettót, az utazást az Exoduson „Erec Izraelbe”, ahhoz szükségem van Évára. Ahhoz, hogy elámulhassak azon, hogy megcsókolja Izrael földjét, szükségem van a mozdulatára. Az ő hangjára, az ő gesztusaira, az ő játéka-

ra. Mert minden szó tőle válik azzá, amit úgy hívunk: színház. És amikor már nagyon feszül a torkunk, akkor az önróliához nyúl, hogy azzal törölje le közös könnyeinket. „Ezt most miért mondtam el?” – kérde, és máris oldódnak. Feledékeny? Na és? Összevissza beszél? Na és? Időnként leül a közönség mellé a lépcsőkre, mert a pad túl kemény, s ez nekünk is jólesik. Nagy fontosságúval meséli el, hogy „Albert Einstein ugyanabban az utcában született, ahol a második férjem unokatestvére!” Ez pompás hír.

Az, hogy a szeme láttára lövik le a gyerekét, Éva játéka nélkül csak egy lenne a sok borzalom közül. Vagy attól hogyan kaphatnánk fel a fejünket, hogy háromszor is férjhez ment? Vagy hogy idős korában Amerikában milliommós lett? Minden szó, minden szomorúság csak általa nyer értelmet. Vagy inkább érzelmet. Vagy mindkettőt?

Egyetlen kellekkel babrált az előadás alatt. És az egy batiszt zsebkendő volt. Ennek fogta meg időnként a sarkát, azzal törölte meg időnként a szemét, az orrát. Szóval mindazt, ami az arcán van. Aztán a végén néhány nézővel kezét fogott, és megköszöntö, hogy eljöttek. A zsebkendő már nem volt nála, pedig letörölhette volna mindannyiunk könnyét. Elvégre süvét ültünk.

-bozsi-

Hannah Arendt

70 éven felülieknek nem ajánlott

A filozófiatudományban való jártatásom következtében a rendszerváltásig nevét sem hallottam. Először – Isten bocsássa meg – a Kurucinfón talákoztam „vele”. Az évek múlásával egyre gyakrabban. Ő volt a „mégis vannak becsületes zsidó történészek, filozófusok” megszemélyesítője. A nem a filozofizmusáról ismert portál „nem mi irtuk” jellegű idézet, idézi a tudós asszonyt. Hogy miért lett ő a portál kedvenc zsidója, arra most jöttem rá, amikor beültem egy belvárosi moziba, megtekintendő a róla „elnevezett” filmet.

Röviden: egy New York-i újság őt küldte ki Jeruzsálembe, hogy tudósítsa az Eichmann-perről. Azt hallgatva jön rá, hogy nem is Eichmann volt a soá egyik főbűnöse, hanem a Zsidótanácsok, szavaival szólva, ha nem lettek volna ezek a nációkkal együttműködő tanácsok, nem 6 millió, hanem csak 3-4 millió áldozat lett volna... Eichmann pedig tulajdonképpen csak parancsot teljesített. Eredmény: Izraelben barátai, tisztelői, akik elolvasták tudósításait, sorra elfordulnak tőle, levelek százait kapja, melyek között nem kevés bizonyos kínzó betegséggel járó halált kíván neki, és ezek még a legendásabbak. Odahaza kirúgják az egyetemről stb. stb.

A túlélők okkal háborodtak/nak fel a filozófus asszonyon. A film egyik erénye, hogy dicséretesen nem foglal állást, azt a nézőre bízva, a másik, hogy viszonylag sok eredeti, eddig nem látott bevágást tartalmaz az Eichmann-per lefolyásáról.

Amit a legörvendetesebbnek tartok: a jegyváltásnál közölték, hogy a vetítés a kamarateremben lesz; bementünk egy kicsiny helyiségbe, ahol írd és mondd, 11 szék volt. Ebből 3 üresen maradt...

(kp)

SPÁNN GÁBOR

Bevásárlás

Gondolom, az Új Élet olvasóinak – már aki anyagiilag megengedheti magának – évente gondot okoz, mit vegyen szeretteinek Chanukkára. Itt jegyzem meg, engem személy szerint régen nem érint a vásárlási örület. Családunkban hagyomány, hogy kizárva a meglepetés íjeldelmét, jó előre megbeszéljük, ki mire vágyik, kinek mennyiből mire futja, és mindezt a feleségem megveszi, mi pedig eljátsszuk a meglepít. Tartós fogyasztsági cikket, ruhaneműt, egyáltalán olyasmit, amit később be kéne cserélni, nem veszek, így nagy pénz sincs a zsemben, tehát hibáznai sem tudok. Egyik zsinagógai padszomszédom elpanaszolta, hogy kisgyerekének vett a kínai piacon egy valószínűleg thaiföldi világító szemű robotot. Kétségbeesve mutatta a magyar nyelvű használati utasítást, amin ez állt: *Té kiveszed világító robot dobozból, bedugod földeletlen konnektor, és lesz neked négy ujj! Hozzáteszem azt is, hogy a magyar kereskedelmi morálban nemcsak az ilyen kétes eredetű bővlira, de még üzletben blokkal vásárolt holminak cseréjére sem kötelez semmilyen rendelet kereskedőt. Van nekem egy vidéki ügyvéd barátom, amolyan igazi élni tudó világfi. Nincs sok szenvedélye, csak a kártya, az ital meg a nő. Mivel jól megy a praxis, megengedheti magának mindent, én pedig megbocsátó vagyok a szenvedélyeit illetően, mert tudom, hogy minden ünnepen adakozik a zsinagógában is. Aztán hogy a Jöisten az egyenlegét milyennek találja, az később fog kiderülni. Nemrégiben komoly zűrbe keveredett. Chanukkát követően lógó orral jelent meg a város leghíresebb ékszerboltjában, és az üzletvezetőt kereste. Titokzatosan suttogóra fogott hangon elmesélte neki, hogy ő az ajándékozással járó ünnep előtt vett az üzletükben 2 db aranygyűrűt, 1-1 brillkóval, ami nem piskóta. Kisvárosról lévén szó, az üzletvezető ismerte a jó nevű ügyvédet mint biztos vevőt. Ő előadta, hogy a blokkja is*

megvan, de segítségre szorul. Tudniillik rosszul emlékezett felesége gyűrűsujjára, az ékszer kicsi, be kellene cserélni egy számmal nagyobbra. A főnök megkérdezte, mi itt a probléma, uram? Őnek megvan a blokkja, a gyűrűje, a nagyságos asszony mutassa fel a blokkot, és mi készséggel kicseréljük a gyűrűt. Igen ám – makogott a férj –, de ez nem olyan egyszerű. Mint láthatja, a blokkról is kiderül, én vettem még egy ugyanilyen gyűrűt a barátnőmnek, az is szerepel a blokkon, és ha én azt a feleségemnek bemutatom... Ugye a többi el tudja képzelni?! Az ügyvéd elmondta, hogy problémáját, mint férfit a férffival, az üzletvezető segítségével megoldották. Én meg bírtam állni, hogy kiokútsam a doktor urat: sosem szabad ugyanazt az ajándékot venni feleségnek, mint szeretőnek, de ha mégis, illik tisztában lenni a méreteikkel, mert mint tudjuk, a méret a fontos. Nem ekkora nagyságrendben, de idén chanukkakor nekem is volt okom izgalomra. Ugyanis a már illegálisban működő kínai piacon vettem a feleségemnek – és nem győzőm hangsúlyozni: csak NEKI! – 3 kartonnal kedvenc amerikai cigarettájából egy Teng nevű lánynál, aki régi forrássom, így tegező viszonyban vagyunk. Ő tudniillik csak tegezve tud magyarul. Én neveztem el Tengnek, mert a bejártatnál teng-leng, és leszólít mindenkit: gyere, kicsi magyar, kapsz finom cigarettát! Izgultam, ha hazaviszem és átadom a három kartont, feleségem kinyitja, és a világmárka helyett egy keményített példányát találja benne a Zsenmin Zsipao című kínai újságnak, mely sok évig a kínai kommunista párt központi lapja volt. Elképzelttem, amint vissza kell mennem a kis Tenghez, és könyörögni neki: Szépen kérlek, Cso-cso-szán, cseréld be nekem ezt a három kartont, mert a benne levő újságot az asszony már a születésnapjára egyszer megkapta, és akkor sem tetszett neki.

SYMA csarnok 2013. december 8. vasárnap 10.00–19.00

Az Élet Menete Alapítvány Családi napja

SZÍNPAD

11.00–11.50 **ALMA EGYÜTTES**
12.15–12.30 **TOMBOLA**
12.45–13.15 **Z' MIRIM KLEZMER ZENEKAR**
13.30–14.20 **GRYLLUS YILWOS**
14.45–15.15 **TÁNCHÁZ**
15.30–16.00 **DIRI-DONGÓ EGYÜTTES**
16.15–17.00 **TOMBOLA**
17.15–17.35 **OLÁH GERGŐ**

Egész nap:

- KRÉSZ-park
- Arcfestés
- Kézműves foglalkozások
- Ugrálóvárák
- Mászófal
- Rendőrautó
- Menőrautó
- Tűzoltóautó
- Katonai jármű
- Bungee run
- Aréna foci

Moziterem

Tündér Lala
Keménykalap és Krumpflor I. és II.
Süsü, a sárkány I. és II.
Lúdas Matyi
A palacsintás király I-II. rész

TOMBOLA KÜLÖNLEGES NYEREMÉNYEKELI FŐDÍJ: 1 REPULÓÉGY ISRAELBE

A BELÉPÉS INGYENES!

SPÁNN GÁBOR, ELADAR, ELADAR, AV, KUBRÍDÓ

Biztosítani akarjuk a zsidó nép és Izrael Állam létének folytonosságát

Az Ön anyagi támogatása is hozzájárulhat ehhez. Adakozzon a Keren Hayesodnak, a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt!

A Keren Hayesod képviseletében minden hónapban Budapestre érkezem. Örömmel elbeszélgetnék Önrel Izrael történelméről és hagyományairól! Eli Keidar (Kardos), tel. 06-30-715-4136

Izrael támogatása: www.kh-ua.org.il
E-mail: legacy@kh-ua.org.il